

Specialpedagogisk satsning

Förslag till beslut

1. Bildningsnämnden avsätter 900 tkr för en fortsatt satsning på heltidsmentorer på Birgittaskolans gymnasium under 2017.
2. Bildningsnämnden avsätter 250 tkr för en fortsatt satsning på värdegrundsarbete på Birgittaskolans gymnasium under 2017.
3. Bildningsnämnden avsätter 1000 tkr för en fortsatt satsning på specialpedagogisk kompetensutveckling med betoning på språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt på samtliga kommunala gymnasieskolor under 2017.

Ärende

Satsningar som syftar till att skapa goda förutsättningar för lärande, öka elevernas måluppfyllelse och därmed andelen elever som når gymnasieexamen pågår sedan en tid tillbaka i Linköpings kommuns kommunala gymnasieskolor. Satsningar såsom heltidsmentorprojekt, värdegrundsarbete, läslyft och specialpedagogiskt utvecklingsprojekt omfattande bl a språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt.

Nämnda satsningar kan, om arbetet ges möjlighet att fortsätta, öka möjligheten för skolorna att bygga upp långsiktiga och varaktiga strukturer i arbetet mot ökad måluppfyllelse där trygghet och arbetsro utgör viktiga förutsättningar.

Bildningsnämnden föreslår utifrån detta: en fortsatt satsning på heltidsmentorer och värdegrundsarbete riktad till Birgittaskolans gymnasium, och en fortsatt specialpedagogisk kompetensutveckling med betoning på språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för samtliga kommunala gymnasieskolor.

Beslutsunderlag:
Klicka här för att ange text.

Bakgrund

Heltidsmentorsprojektet

Bildningsnämnden tog i juni 2015 beslut om heltidsmentorsstudie/projekt där två heltidsmentorer på Birgittaskolan respektive Anders Ljungstedts gymnasium skulle anställas under 2015-2016. Beslut om förlängning och utökning av antal mentorer togs i januari 2016 och projektet/ studien omfattar nu fyra skolor och sex mentorer. Studien/ projektet har syftat till att öka elevernas måluppfyllelse, närvaro och upplevelse av stöd, men också att minska lärarnas administrativa arbetsbelastning och öka kvalitén i samarbetet med elevhälsan.

Heltidsmentorns arbetsuppgifter

Mentor ska:

- Fortlöpande hålla sig informerad om elevernas studiesituation.
- Ansvara för mentorstid d v s schemalagd tid gruppvis/ klassvis för information, värdegrundsarbete, aktuella händelser etc.
- Hålla i utvecklingssamtal och övriga elevsamtal,
- Etablera och vid behov ha kontakt med föräldrar samt ansvara för och genomföra föräldramöten.
- Vid behov etablera kontakt mellan skolans elevhälsa och berörd elev.
- Delta i skolans möten med elevhälsoteamen efter upprättat mötesschema.
- Delta i regelbundna möten med undervisande personal.
- Samordna information om elever som riskerar att inte nå målen i något eller flera ämnen. Mentor följer upp detta tillsammans med eleven.
- Vara aktiv i skolans arbete med t ex likabehandlingsplan.
- Samordna information om elever som riskerar att inte nå målen i något eller flera ämnen. Mentor följer upp detta tillsammans med eleven och aktuell lärare vilket kan vara en del av en pedagogisk bedömning.
- Tillsammans med elev och ev. representant ur elevhälsoteamet upprätta åtgärdsprogram vid behov.

- Samverka med speciallärare/ specialpedagog kring de mentorselever som är i behov av extra pedagogiskt stöd (hjälp till sina mentorselever med struktur och planering vid behov).

Mentor har:

- Huvudansvar för planering och genomförande av introduktionsveckan (genomgång av skolans ordningsregler, handlingsplaner och rutiner etc), samt planering och genomförande av läsårsslut.
- Ansvar för att möte med skollledning, SYV och ev. vårdnadshavare kommer till stånd och en elev funderar på att avsluta sina studier och kontakta kommunala aktivitetsansvaret för vidare planering.

Värdegrundsarbete

Bildningsnämnden tog i september 2016 beslut om ett utvecklingsprojekt rörande förstärkning av värdegrundsarbete.

Sedan den 1 januari 2009 regleras arbetet mot diskriminering och kränkande behandling i både diskrimineringslagen och skollagen. Skollagen anger att utbildningen inom skolväsendet ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Lagen om förbud mot diskriminering syftar vidare till att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Skolans arbete består därmed i att förmedla vad demokrati och mänskliga rättigheter betyder i praktiken, men också att förebygga kränkande behandling. Eleverna ska förberedas för ett liv som samhällsmedborgare, men också få sina rättigheter försvarade under skoltiden. Ett medvetet värdegrundsarbete, som genomsyrar skolornas förhållningssätt, är centralt för att uppnå och bevara trygga och goda studiemiljöer med förutsättningar att bedriva en demokratisk undervisning.

Värdegrundsarbete Birgittaskolan: Projektet ska tydliggöra värdegrundsfrågor vilka i projektets förlängning kommer att konkretiseras i ämnesundervisningen på de olika programmen. Arbetet kring projektet avser mynna ut i och fokusera på teman som löper över programgränserna och över samtliga tre gymnasieår. Projektet avses mot slutet av projekttiden beskrivas och sammanfattas i form av en rapport och/ eller en handbok med den tänkta titeln ”Handbok i praktiskt värdegrundsarbete för gymnasieskolans personal”.

Specialpedagogik – specialpedagogisk satsning

Bildningsnämnden tog under våren 2014 beslut om att ett specialpedagogiskt utvecklingsprojekt skulle genomföras. Projektet startade under hösten 2014 och har bl a inneburit satsningar riktade mot utveckling av undervisningen i form av *Learning studies* och *Språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt*, men också satsningar som syftat till att öka den specialpedagogiska kompetensen hos ämneslärare på de olika gymnasieskolorna. Fyra lärare från varje kommunal gymnasieskola har under ht 2015 - vt 2016 erbjudits en utbildning i specialpedagogik om 7.5 hp, en satsning som fortsatt under ht 2016 och pågår fram till vt 2017.

Språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt på de kommunala gymnasieskolorna

Den initiala behovsinventering som genomfördes av koordinatör för projektet pekade på behovet av en satsning kring språket för såväl utlandsfödda elever som elever som bott och levt i Sverige hela sitt liv. Då språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt visat sig vara ett arbetsätt som gynnar båda dessa grupper skickades en specialpedagog med kunskap kring detta arbetsätt ut för att göra en kartläggning av i vilken utsträckning man arbetar språk- och kunskapsutvecklande på de olika kommunala gymnasieskolorna. Arbetet mynnade ut i en rapport (*Språket bär kunskapen*, Ulrika Örtenberg). Den specialpedagog som genomförde kartläggningen kom under hösten 2015 att anställas vid enheten för läs- skriv och språkstöd vilket medförde ett nära samarbete mellan projektet och nämnda enhet. Utbildningar i språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt för lärare med olika ämnesinriktning genomfördes. Skolverkets "Läsliften" påbörjades för gymnasieskolans del 2016. Då språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt är det arbetsätt som skolverket förordar genom "Läsliften", har det språk- och kunskapsutvecklande arbete som redan påbörjats i kommunen därigenom kunnat fortsätta.

Vad innebär språk- och kunskapsutvecklande undervisning?

Ett väl fungerande skolspråk är en grundförutsättning för att nå framgång i skolan. Samtidigt vet vi att elever kommer till skolan med olika språkliga förutsättningar, olika erfarenheter och kunskap. Enligt vår läroplan är språk både ett mål och ett medel för lärande. Att lära sig kemi handlar om att förstå, men också att kunna uttrycka kunskap genom det ämnesspecifika språket. Språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt innebär att lärare i skolans alla ämnen medvetet arbetar för att eleverna ska utveckla det språk som behövs i ämnet, men också att man i undervisningen använder språket som ett medel för att engagera, utmana och stödja alla elever i klassrummet.

Språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt handlar om att ge elever goda möjligheterna att lyckas i skolan. Arbetsättet innebär att undervisningen ger

eleverna möjlighet att utveckla språk- och kunskap parallellt. Arbetsättet bygger på ett förhållningssätt hos lärare som innebär att undervisningen kan göra skillnad, och att lärare i sina olika ämnen ansvarar för elevernas språk och kunskaper och i ämnet utvecklas.

Se vidare:

<https://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/grundskoleutbildning/diskutera-och-utveckla/sprakutvecklande-arbetsatt>

Ekonomiska konsekvenser

Satsning på specialpedagogik, heltidsmentor, värdegrundsarbete finansieras inom ram i bildningsnämnden internbudget *Insatser för elever i behov av stöd*.

Kommunala mål

I koalition för Linköpings övergripande mål för mandatperioden 2015-2018 anges:

En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor

Uppföljning och utvärdering

Återrapportering av satsningen sker vid bildningsnämnden sammanträde i februari 2018.

Utbildningskontoret

Lars Rehnberg

Åsa Ridne

Beslutet skickas till:
Rektorer och enhetschefer kommunala
gymnasieskolor